

Szerkesztőségi iroda:

R.-Szombat, Losonezi-utca 24. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmentlen levelek nem fogadtatnak el. Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASARNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R.-szombat, Losonezi-utca 24. sz. Rábely Miklós könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetés-, nyiltér- és felszólamlások.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos pe itsor térfogata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz. nemkülönböztetve minden hazai postahivatal. Az előfizetések legezelszerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Felhívás és kérelem

a „Gömörmezei magyar közművelődési egyesület“ balogvölgyi*) tagjaihoz.

T. egyesületi tagok. Uraim!

A magyar társadalom azon része, mely az ország különböző helyein magyar közművelődési egyesületeket létesít, e társadalmi mozgalomban tevékeny részt vesz, belátja, hogy a mult e részben sokat mulasztott, sok a tenni való; hogy oly munkásságtól és szolgálattól, mely nem egyesek, hanem az egész nemzet, egész hazánk szellemi és nyelvi megerősítésének, nemzeti jövőnk érdekében történik, egyetlenegy munkaképes honfinak, egyetlen egy honleánynak, a kiknek szívében valóban az igazi honszerelm szent tüze lángol, sem volna szabad magát elvonnia, nem volna szabad tétlenül, „nem törődöm“ elve szerint néznie azon néhány lelkebb magyar embert, kik csak úgy küzdve az élet gondjaival, mint mások, mégis találnak néhány perezet, órát, megtakarítanak néhány krajczárt, forintot, melyekben és melyekkel áldozhatnak a nemzeti közművelődés szent oltárára.

Hiszen Uraim, ha egyéb sem, az a nemes szándék, nemes cél, melyet a közművelődési egyesületek tűztek zászlójukra: a nép általános művelése, a hova tartozik természetesen a magyar nyelv ismeret terjesztése, lelkesíti, buzdítja a művelt és a műveletlen köznép s a haza sorsát igazán szívén viselő honpolgárt és honleányt a közművelődési egyesületek támogatására.

Ugy fogom én fel a közművelődési egyesületek céljait, a melyek semmiféle oly intézetek és intézményekkel sem ellenkeznek, melyek az általános és nemzeti kulturát terjesztési hivatva; nem, az egyház és iskola magasztos hivatásával sem, sőt lévén az egyház és iskola egyik feladata a nemzeti kultura felkarolása és terjesztése, egymással szépen megegyeznek, megférnek, oly annyira, hogy a mire az egyik törekszik, a másiknak azt támogatni kel-

*) „Menyemenek szól, vejem is értsen róla.“ Szerk.

T Á R C Z A.

Család és erkölcsök.

(Mutatvány Dr. Bernát István „Észak-Amerika“ című könyvéből)

Az „édes otthon.“ a családi élet tisztasága erősebb támaszát, szilárdabb biztosítékát képezte a brit név dícsőségének minden egyébénél. Mindaddig, míg a házi tűzhely elég vonzó arra, hogy megalkotása a legedesebb cél gyanánt tünjön föl a nemzet nagy része előtt, mindaddig míg körösportosulnak a legszebb pillanatok, a legboldogabb órák emlékei, a férfi nem veszíti el lelkének egyensúlyát, a nő nem keres ambíciójának tiltott ezélokát.

Enek tudata termékenyítően hatja át az angol nép életét ma is. A modern művelődés új veszélyeket rejt magában s fenyegetik a társadalmakat, a család tisztaságát, sőt azt teljesen elpusztítani készül. Sehol a veszély nem nagyobb, mint azon ködös szigeten, honnan gazdasági civilizációnk jelen alakjában kiindult. De érzik más államok is, és védekezni igyekeznek ellene mindenki a maga módja szerint. III. Napoleon boulevardokat épít, hogy foglalkozást adjon a dologtalan esőseledeknek, a harmadik köztársaság operaházát, melynek fénye és ragyogása túlhaladja a Lajosok kastélyaiét. A német birodalom hatalmas kanczellárja biztosítással és a balesetek elleni védelemmel igyekezik elvenni a szocializmus mérget. Hivatalnokainak összes tanultságát, rendőreinek egész szigorú kötelességtudását fölhasználja, hogy kiirtsa, vagy legalább megbénítsa az államokat és társadalmakat szétrombolni készülő erőket.

Anglia erősíteni törekszik a családi élet kötelekeit, az otthon csöndes boldogságát. Csak az tekint irigyül másokra és képes jövőjét feláldozni, hogy mások boldogságát megsemmisítse, a ki elveszté e hitet, hogy önmaga megszerezhesse e boldogságot. Ezt kell neki visszaadni s a családi tűzhelyét át kell alakítani oly helylyé, hol legtisztább vágyai kielégítést nyerjenek. Legyen ez a lakókra nézve a legboldogabb hely a világon. Ugyelni kell rá, hogy ez otthonokban ne legyen semmi baj és rossz, a mi lassu méregkép, nem látva, de mégis megmérgezi az életet.

Modern állam létére a szövetség sem menekülhet meg az iparos társadalmak veszélyeitől. A társadalmi rendnek, s a mi ennek alapját képezi, a családi élet tisztaságá-

lene, a mi az egyik hátrányára történik, történik a másik rovására is.

Epen ez oknál fogva bizonyára csak az egyház és iskola érdekeit is támogatók, ha előmozdítanak a közművelődési egyesületek törekvéseit, ha lehetőleg minden lelkész és tanító, sőt minden egyház és iskolaszék ha nem rendes-, legalább pártoló tagnak iratkoznék be megyei egyesületünk tagjai közé. — Ez által is sokat nyerne ügyünk, mert e részről is elismertetnék az ily egyesület szükségessége, s mert a krajczáros ajánlatok pontos befizetéséből is gyarapodna az egyesület pénztára. Mert végtére is egyesületünk csak a pontos fizetés teljesítése mellett tarthatja fenn magát. A tanító uraktól természetesen többet várunk, mert ők ingyenes tagjai lehetnek egyesületünknek. — De többet várunk mindazoktól, a kik jó magyarok és hazafiaknak tartják magukat.

Ha azt mondom, hogy Balogvölgy honpolgárainak és honleányainak még csak igen kis része iratkozott be egyesületünk tagjai sorába, s e kis résznek csak egy kis része tesz valamit az egyesület érdekében, — ez által még senkinek sem vonom s nem vonhatom kétségbe hazafiságát, — nem is szándékom ezt tenni, — még azt sem vonom kétségbe, hogy a mostanáig be nem iratkozottak nem tudnak lelkesülni a nemzeti közügyért. De hát épen ezt nem értjük. Nem tudom összeegyeztetni a hazafiságot a tétlenséggel, a lelkesedést az ázsiai közönytől. Mert vagy hazafi valaki, és lelkesedni tud, vagy nem. Ha hazafi, ne sajnálja azt a kis időt, fáradságot, áldozatot, melyet a magyar közművelődés érdekében hoznia kell. Ha nem az, örökös szegény rajta; az ő bűne.

Uraim! Mikor megyei egyesületünk megalakult, megalakult azon reményben, hogy megyénk minden művelt, munka- és áldozatkész honpolgára és honleánya tagja lesz, s a kik tagjaivá lettek, szíves részt veendének az egyesület ügyeinek intézésében. — Mi is beléptünk, tagjai vagyunk. Elvárhatja tőlünk az egyesület, hogy ne csak névleg, ha-

gának ellenségei, épp úgy föltámadtak esodás gyorsasággal emelkedő nagy városaikban, mint a Rajna vagy Szajna partján. Az emberi természet s az európai civilizáció alapjában ugyanaz maradt, habár a másik hemiszférára telepíték is át, csak részleteiben módosul.

A küzdelmekről, szenvedésekről Amerika fiai sem lesznek megóva. Épp ezért, nem érdektelen látni, mily irányban módosultak a család és erkölcsök az újabb befolyások nyomán, s mit tesznek conserválásukra.

Ugyanazon fölfogás, melyet a házi tűzhely tisztaságának fontosságára nézve Britanniában táplálunk, uralkodott sokáig Amerikában is, és míg a családi élet nyugalma boldogságot adott a polgároknak, a fennálló politikai és társadalmi rend erős támaszaivá is tette őket. „Elhagyva a politikai élet izgalmait, mihelyt az amerikai visszatér családjába keblébe, a rend és béke képét azonnal föltalálja. Itt minden élvezete egyszerű és természetes. örömei nyugodtak, ártatlanok, és a mint az élet rendje által a boldogsághoz jut, könnyen megszokja rendben tartani nézeteit, épp úgy mint hajlamait. . . . Othonában a rend szeretetét szívja magába és ezt aztán átviszi az állam ügyeibe is.“

A forradalom idejében úgy északon mint délen, az erkölcsök nem estek a legkisebb megrovás alá sem. A puritán családok szigorú erkölseit még évtizedekkel azután is sokáig nem módosítá az új kor szelleme. És ez nem maradt hatás nélkül a társadalomra sem. Fenkölt, nemes élet, tisztább eszmények után törekvés e kor jellemző vonása.

Pedig a közmorál nem volt alacsony fokon abban az időben, melynek fiai Washinton és Franklinben találták fel vezéreiket és ideálokat. De igaz az is, hogy a veszélyek sem voltak oly számosak mint ma. Hiányoztak a gyárak s a nagy városok kísértései, nem létezett olyan osztály, mely az anyagi gondoktól fölmentve, más, talán nemesebb élvezetek iránt érzéketlenül, a nemi élet mesterkélt kéjeit vadászva, könnyü kézzel bontotta volna föl mások boldogságát. Egészen szegény ember is kevés volt. A nép erkölcsi egyszerűek, kiadásai csekélyek. Nem dícselkedhettek királyi parkokkal, sem fényes cathedralékkal, de ha vasárnapon megszünt a munka, a templom harangjának hívó szavára a farmer és családja elhagyták szegény faházukat, s megletek a padok, ha kevés volt is a család. mert min-

nem tényleg lobogtassuk zászlóját; hogy e zászló alatt dolgoznunk, küzdenünk kell, erkölcsi, anyagi kötelezettségeinknek lehetőleg eleget tegyünk, — Választanunk kell: vagy hivei vagyunk még e zászlónak vagy sem. Ha hivei, uraim! fel munkára.

A szervezkedést célzó lépést ugyan, miután a kör szervezésével megbizattam, megtettem még a mult év augusztus havában, midőn az egyesület tagjait Alsó-Balogra gyűlésre összehívtam. Az egybegyűlt kis töredék kimondta ekkor a balogi kör megalakulását, megválasztotta ideiglenes tisztikarát, de az elnök megválasztása, fájdalom, sikerre nem vezetett, és pedig épen a közönség feltűnő részvétlensége miatt.

Uraim! a nemes cél, mely előttünk van, a fáradságot, melyet teszünk, kockáztatnunk nem lehet; nem lehet és nem feltételezhető, hogy a balogi kör részvétlensége miatt ne szervezkedjék, ne kezdje már meg működését. — Valóban nem volna hozzáunk méltó dolog, tekintve a többi megyei körök már sikeres működését. — Balogvölgy, hol meglehetősen számú értelmi erő van, a többtől el nem maradhat.

E célból ez uton is értesitem a „Gömörmezei magyar közművelődési egyesület“ t. balogvölgyi tagjait, hogy a közgyűlést, a melynek tárgya leend: az állandó tisztviselői kar, nevezetesen: az elnök, az alelnök, a jegyző, a pénztárnok s a bizottság megválasztása, Alsó-Balogra, a ref. iskola tantermébe folyó évi február hó 17-re, délelőtti 10 órára még egyszer összehívtam, s tiszteletteljesen felkérem az egyesület összes férfi és nő tagjait, hogy e gyűlésen — a hazafias cél iránti tekintetből — lehetőleg mindnyájan megjelenjen szíveskedjenek.

Hazafiai üdvözléssel maradtam

Pádárban, 1887. január hó 31-én.

Vitéz Lajos,

a kör szervezésére megbízott elnök, s ideiglenes alelnök.

deneknek „van gyermeke.“ Mig a férfiak künn dolgoztak a mezőkön, az anyák és nővérek szötek és fonták a gyapjút és kenderfonalt. Templom és iskola pedig velt minden faluban.

A polgárok közt az egyenlőség ugyszólván teljes. New-York és Philadephiában, mondják, nem volt öt ember, a ki tízezer dollárt költhetett volna évenként családjára. A vagyon egyenlőtlen megosztása iránt panaszkodni alig lett volna helyén, hiszen egyenlők voltak mindnyájan a viszonylagos szegénységben.

Csaladon kívül, család nélkül alig élhetett valaki, a kalandos vállalatok aránylag nem sok ifjút vontak el másfelé, a férfi minden munkasága övéi jólétének biztosítására irányul. Estenként a család tagjai a kandalló tüze köré gyűlve, dícsérték az Urat. A biblia volt megszokott olvasmány, ennek üres széleire vezette be a család feje a születések idejét, az elhunytak neveit. És bár idő folytán e jelentőségét nagyrészt elveszté is, annyira még sem sülyedt, mint az európai continens nemzetéinél; igen sok állam törvényei szerint, adóságok fejében a családi bibliát lefoglalni maig sem lehet.

Az atyai hatalmat tiszteletben tartották s a család létének biztosítására haborás nélkül fogadták el legtöbb helyen ama szokást, mely a család ingatlan tulajdonát az első szülöttre ruházta. Ifjak között a kölesönös szemérem miatt az érintkezés rendesen nehezen ment. Mindamelllett a házasságok, bár hozomány nélkül kötöttek, igen koraiak és rendszerint számos polgárral ajándékozták meg az államot. Ez időben a nőket még nem vonzózták a közélet mozgalmai, a politikai jogok után törekvés, nem vágytak oly élénken, mint utódiak, megismerkedni az ó-világ élvezeteivel. Házi foglalkozásaik, a család öröme és gondja leköté minden figyelmüket; nem jutott eszükbe még amaz állapot fölött sem panaszkodni, melybe az angol közönséges jog uralma alatt jutottak. Pedig e szerint a férjes nő nem is önnálló jogi személy, a férj élvezheti a nő vagyonának jövedelmét, sőt rendelkezhetik vele tetszése szerint, mind az, a mit a nő szerez, s férjé lesz. Mind a mellett a mi a házasságot illeti, írja egy kortárs, azok igen boldogok, mert leányainknak nincs más hozománya, mint erény, szépség és gazdálkodó hajlamaik. Itt az egész világ korán nősül, ez az ifjuság első vágya A nők termékenysége min-

Közigazgatás, pénz- és igazságügy.

Válaszul „Valakinek.”

A „G. K.” folyó évi 5 ik számában „Egy kerék, mely soha sem forog” ezímen jelent meg egy cikkeske, mely arról panaszkodik, hogy Gömörmegyében az igazoló választmány eljárása által első s egyetlen és utolsó forummá emulálja magát, teljes és rendhíttelen hitében annak, hogy bír a családokhoz tartozó tulajdonságával. Miben nyilvánul ezen eljárás? Abban, hogy a törvény kívánalmának nem tesznek eleget, vagyis az igazoló választmány határozatait nem kézbesítik szabályszerűleg, minek hiányában a felek a bíráló választmányhoz nem fellebbezhetnek ügyüket, ez mintegy felesleges kerék, mozgásba sem jöhet és így soha nem is forog.

Az utóbbi állítást már az maga is megegyeztet, a mi ez előtt három évvel történt, a mikor a Fáy István választási ügyet tárgyalta a bíráló választmány, vagy a legközelebbi választások alkalmából az ochtinai megsemmisített választást illetőleg hozott határozata a bíráló-választmányának. Úgy véljük, hogy az illető fellebbezések okmányolva terjesztettek a felek részéről az utolsó fellebbezési forum elé, nem pedig csak a hallomásra, az azt mozdítják alapítva. Ebből következik továbbá az is, hogy az érdekelteknek csakugyan írásban kellett kezökhöz venni az igazoló választmány határozatát. Azért hoztuk fel épen csak ezt a két példát, mert úgy a múltban, valamint a jelenben, mindenik elég nagy port vert a megyében fel, s bizouyságot tesz a kerék forgásáról is.

Lehet azonban, hogy Valaki ur nem jár a megyei gyűlésekre s így nem hallhatta azt sem, a mikor a megyei főjegyző — egyszerűsind az igazoló választmány jegyzője — kijelentette ismételve is, hogy az igazoló választmány határozatait minden érdekelt fölé külön-külön közölte. A legkedvezőtlenebb esetben sem lehet tehát egyebet következtetni mint azt, hogy a főjegyzői irodában elnézésből vagy tévedésből mulasztás követtetett el. Vagy a mi legvalószínűbb, valahol megrekedt a határozat. De azt, a mi a cikk író suttút ki és állapított meg, legkevésbé lehet következtetni.

Mindenekfelett pedig ez csak egy olyan eset, melyről hán t varni nem lehet sem az igazoló választmányra, sem annak eljárási módzatára.

A kerék pedig a hitetlenkedők dacára is forog.

Senki.

Tiszoloz, 1887. február 3.

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Beesés lapjának 1887. évi január hó 16-iki számában „A tiszoloz evang. egyház prostituálása” ezímen alatt egy cikk jelent meg, mely a tiszoloz ev. egyház és annak előjárása ellen rágalmozó állításokat tartalmaz.

Nem szoktam az ily modorban irt cikkekre felelni, de miután a cikk a közönség félrevezetésére van irányozva, kötelességemnek tartom megjegyezni azt, miszerint egyházunk csak azért emelt panaszt a Clementisz tanító ur által aláirt kötelezés ellen, mert abban azon törvényen kívüli eljárás követtetett ki, mely szerint Clementisz ur, kötelezettségei ellen netaláni vétkezése esetében aláveti magát azon eljárásnak, hogy a püspöki hivatal által minden további törvényszéki eljárás nélküli hivatalától elmozdítottassék.

Egyházunk joggal követeli, hogy tanítója senki önkényének, hanem csak a törvényes eljárásnak legyen aláveteve, és ennél fogva az egyház tudta s engedélye nélkül létrejött és törvényellenes kikötést tartalmazó reversalist ipsa jure érvénytelennek te-

dig megtölti lakásainkat egészséges és izmos gyermekekkel. . . . Ha a családok elhanyagolt és kiskorúak maradtak, az első szülöttet illeti az eltartás és neveltetés gondja, de övé lett az ingatlan birtok is, fítestvérei a kapott részzel könnyen alapíthattak új családokat, új területet véve művelés alá, a leányoknak pedig nem kell aggódniok, hogy pártában maradvanak, családias érények biztosíták számukra legfőbb vágyuk beteljesülését.

Lassanként megváltozik a világ. Új tényezők jönnek működésbe az ösök sírjain új nemzedék támad, mely nem idegen többé az új eszmék iránt s kevesebb ragaszkodással simul a múlt hagyományaihoz.

Azok a „derült, fürgé francia katonák,” kiket nemzetök politikája harczolni küldött Amerika szabadságaért, az encyklopaedisták nézeteivel elgyittek a puritánok egyhangú komolyságát s bizonyára igyekeztek bevinni Versailles könnyebb erkölcsit is a Hudson partjaira. Azután jött a bevándorlók folyton erősöbülő áradata, velök együtt más nézetek, más szokások és legtöbb esetben selejtesebb erkölcsök. Nagyon sokan közülök a bíróság kezei elől kerestek új hazát s ily emberektől alig lehet várni a nemzet erkölcsi színvonalának emelkedését.

A mezey foglalkozásnak meg van az a hatása, hogy esállapítja a szenvedélyeket, jó polgárokat s családapákat növel a nagyvárosok proletariájából. Az amerikaiaknak azonban az a szerencsétlenségök, hogy igen sokan közülök a földművelést alig tekintik másnak, mint átmeneti stadiumnak, a városok örömei és élvezetei felé. A dolog súlypontja reájok nézve a városokban van, vidéken vándorlás csaknem számkivetés. Innen van aztán a folytonos vándorlás a vidékről a városok felé s a népesség amaz összetolulása, melyről már e műben szólni alkalmunk volt.

Maga a földművelés azon alakjában, melyben a modern amerikai kezében kifejlett, inkább speculatív lett, mint ériktezésre a természetnek nemesítő erővel, így sokkal kisebb mérvben érezteti javító hatását.

A nemzet gyorsan lépett ki ama korlátolt helyzetből, melyre politikai tekintetben eddig kárhoztatva volt, birodalmát mind gyorsabban terjeszti befelé. A politikai függetlenséghez járul a vágy: függetlenséget szereznit más téren. Az új fejlődés új irányt ad a nemzetnek erkölcsi tekintetben is. Az anyagi téren elért eredmények, a legna-

kintvén, — e tárgybani panaszát már fel is terjesztette az illető egyházi hatósághoz.

Ennek megjegyzése után egyszer mindenkorra ezikkiró gunyjait és rágalmozásait visszautasítom.

Kérem e sorokat a „Gömör-Kishont”-ban közölni. — Tisztelettel

Dr. Daxner Samu,
a tiszoloz ev. egyház felügyelője.

E sorok szükségessé teszik, hogy a tiszoloz ág. hitv. egyházunk Dr. Daxner Samu felügyelő ur által védett határozatát, s ennek előzményeit úgy, amint az a „Narodnie Noviny”-ben 1886. évi december hó 29-én megjelent, olvasóink közelebbi tájékoztatása czéljából, szóról-szóra hű fordításban, közöljük:

Kivonat.

a tiszoloz ág. hitv. ev. egyház 1886. évi december 12-én tartott közgyűlés jegyzőkönyvéből.

3. Tisztelendő lelkész ur jelenti, hogy Főtisztelendő Czékus ur már megerősítette hivatalában Klementisz tanító urat, mit az egyház megegyezéssel tudomásul vett. A mult egyházi gyűlésben Manica J. ur által előterjesztett, de akkor az idő rövidsége miatt nem tárgyalta, s most ismételt ama kérdés alapján: van-e az egyház előjárásának tudomása arról, hogy főtisztelendő Czékus püspök ur és Ruthényi Béla esperességi felügyelő ur kényszerítették Klementisz tanító urat valami ténitvény aláírására ama fenyegetéssel, hogy a ténitvény alá nem írása esetén kieszközölt katonai karhatalom segítségével is, elmozdítják hivatalából:

Dr. Daxner Samuel egyházi felügyelő válaszolja, hogy Klementisz ur ellen valami ellenségek és rágalmozók elszórták ama mendemondát, mintha ő nem lenne igaz hazafi és eme mendemondát beszöttek ama kétértelmű panaszba, hogy ő buzgó pánszláv.

Ennek ellenében Klementisz ur már megválasztása előtt közzéigazolta a nyitrai esperes ur bizonyítványával az egyházi törvények kívánalmának megfelelő hazafiai érzelmait, a választás után pedig az esperességi előjáróság és a főtisztelendő püspök ur meghagyásából alaposan czáfolá meg a fentebb nevezett mendemondákat az ó-turóc városi előjáróság, a vágújhelyi szolgabírói hivatal és a nyitrai kir. tanfelügyelő hivatalos s így hiteles bizonyítványai, mindenek felett pedig kifogástalan magaviteletével és sikeres működésével.

Mind e mellett azonban igaz, hogy főtisztelendő Czékus István püspök ur megparancsolá neki a következő ténitvény aláírását:

„Alóírott kötelezem magamat, hogy a magyar haza és nemzet iránt mindenkor igaz hazafias érzelmekkel és hűséggel viselkedem, ellene sem szóval sem tettel semmit el nem követek, különösen semmitéle pánszláv üzemekbe soha sem becsúszokom, hanem annak javát és közboldogságát híven és tiszta lelkesemmel előzdítani fogom és iskolámban a magyar nyelv tanítását készséggel és szorgalommal eszközlemdem. Ha pedig ezen kötelezettségem ellen akár szóval akár tettel vétetek, ennek reám bizonyulása esetén alávetem magamat azon eljárásnak, hogy a püspöki hivatal által, minden további törvényszéki eljárás nélkül hivatalomtól elmozdítottassam. Kelt Tiszolozon, 1886. november havában.” és kilátásba helyezé nek, hogy ha ezen ténitvénnyel alá nem írja, úgy megfosztja őt hivatalától a katonai karhatalom segítségével is, mirőt a t. egyházi gyűlés meggyöződhetik az előterjesztett iratokból.

Ezen iratok felolvasása után több szónok szólt az ügyhöz, kik az egyházi és világi törvények álláspontjából az ilyen eljárás indokolatlanságát s törvénytelenségét bizonyították, sulyt fektettek arra, hogy az eljárással az egyház is sértve van saját törvényes jogaiban, mert az egyház a törvény határain belül és nem törvényen kívül választott magának oly tanító, ki tényleges egyházi és világi törvényeknek és nem ténitvényeknek van alá rendelve. Ennek

gyobb jelszavak megvalósítása, az emelkedés és virágzás, mely a nemzet munkáját kíséri, elég ösztön és biztosíték arra, hogy törekvései szebb jövőt nyitnak majd ez irányban is. Vegtelen optimizmus lepi meg a nemzetet, úgy tűnik föl előttünk, mintha a gátak, akadályok, melyek utjokba akadnak legfelebb lassabbá tehetik, de föl nem tarthatják a végtelenség feltűnő haladást. Nem veszik észre, vagy ha észrevették sem igen gondolnak vele, hogy e lázas törekvés közben, mennyire leszállanak a család erkölcsit, mennyire megromlik a politikai és társadalmi életök egyaránt.

Toequeville az időben járta be az Egyesült-Államokat, midőn azok mai fejlődésöknek ugyszólván kezdetét állottak. Akkor a lakosság még alig rugott egy negyedére a mai nak, a nyugot legtermékenyebb államait alig ismerték csak némileg is, az összeségnek és egyeseknek vagyona tetemesen csekélyebb volt a mainál. Ha azonban a művésben leirt állapottokat összehasonlítjuk azon mozgalmakkal és szenvedélyekkel, melyek a nagy köztársaságot ma áthatják, nehéz lesz elnyomni amaz észrevételt, hogy akkor a nemzet erkölcsi ereje, egészen véve, nagyobb, ideáljai tisztábbak voltak mint ma. — Az angol-szász faj hagyományai alatt fejtelt régi erkölcsök hatása még tisztán látszik a nők jogi és társadalmi helyzetében, sőt a családai is, bár a szabadság eszméje abban az alakban, a mint azt tul az oceánion értelmezik, már kezdi megteremni első hatásait.

Toequeville csak dicsőréttel tud emlékezni róla, mily módon oldották meg az amerikaiak a női kérdést. Alkalmazva itt is a munkamegosztás hatalmas törvényét, gondosan elválaszták a férfi feladataitól a nőét, hogy mindketten sikeresebben hassanak közre a nagy társadalmi kérdések megoldása körül; egyenlő lépésben, de különböző utakon halad mind a kettő. „Amerikában soha sem látni nőt, ki a háztartás külső bajaival lenne elfoglalva, kereskedni vagy a politikai téren szerepelne, de nem látni olyanokat sem, aki kényszerítve lenne a durva munkára s ama fáradsalmas foglalkozásokra, melyek a testi erő kifejtését kívánják. Nincs oly család, ha még oly szegény is, mely kivétel lenne ezen szabály alól. Ha az amerikai nő nem menekülhet is ki a házi foglalkozások békés köréből, másrészt nincs soha kényszerítve, hogy abból kilépjen.

Ezóta megváltozott a világ. A nő, jogi helyzetét illetőleg, sokkal szabadabb állást nyert, a társadalomban pedig

következtében több szónok javasolta, hogy az egyház érvénytelennek nyilvánítsa a kérdéses s az egyház tudtán kívül kirozsakolt ténitvényt, és eme törvénytelen eljárás ellen törvényes uton keressen orvoslást a felsőbb egyházi hatóságoknál.

Az egyház ez ügyben következő határozatot hozott: Tekintetbe véve, hogy az egyház, nemzet és haza iránti hűség és szeretet minden evangélistokról értetik és nem képezheti tárgyát semmiféle kivételes kötelezettségnek, annál kevésbé, mivel azon hűség és hazaszeretet nem csak erkölcsi, hanem tényleges és szent kötelessége minden polgárnak és egyháztagnak, — továbbá: miután senki sincs feljogosítva ily kivételes aláírásra venni az egyház tanító-ját és tulajdonitani valami törvénykivüli hatalmat, annál kevésbé van feljogosítva kivonni az egyházi törvények érvénye alól, alárendelni őt saját önkényének és ez által semmisíteni az egyházi törvényszékek törvényes illetékességét, és végül: mintán veszélyes fenyegetésekkel kirozsakolt aláírás úgy sem bír érvénnyel; ezen okból a tiszoloz ág. hitv. ev. egyház, ezen törvénytelen és az egyház tudtán kívül kirozsakolt ténitvényt érvénytelennek nyilvánítja és utasítja az egyházi előjárásot, hogy ezen határozatot a hirlapok útján is hozza köztudomásra, hogy az egyház törvényes joga és tanítójának tényleges törvénnyel meghatározott állása ne csorbíttassék.

A tiszoloz ev. egyház.

E határozattal és indoklásával szemben kötelességünk azon meggyöződésünknek adni kifejezést, hogy: míg a tiszoloz és más, e haza különböző fajú lakóinak testvéri viszonya s békessége ellen befolyásolható egyházak hangadóit ki nem jelentik, miszerint a „magyar állam” kebelében létező egyház, a „magyar nemzet és haza” iránti hűség és szeretet minden Magyarországon élő evangélistokról értetik, és ez nem kivételes, de általános kötelezettség tárgyát képezi, annál inkább, mivel ezen hűség és hazaszeretet nemcsak erkölcsi, hanem tényleges és szent kötelessége minden „magyar” polgárnak és egyháztagnak: addig a megtámadott főpásztori eljárás igen is jogosult, s nincs egyházi, sem világi törvény, mely tiltaná a ténitvény (reversalis) kivételét olyan — közhivatalban alkalmazott — egyénektől, kik magyar hazafias irányban is kifejtendő működésük iránt más biztosítékot nyújtani vagy nem tudnak, vagy nem akarnak.

Megjegyezzük egyébiránt, hogy Daxner ur a tiszoloz ev. egyházunk — bizonyára minden — utógondolat nélkül, őszintén érző — magyar állampolgár nézete szerint — botrányos határozatát fentartván, sem neki, sem az „előjáróság”-nak nincs joga ahoz, hogy működésére világot derítő s meg nem ezáfoltt tényekkel foglalkozó közleményeinket „rágalom” szóval illesse.

Szerk.

Közönség köréből.*

Rimaszombat, 1887. február 1.

T. szerkesztőség! Folyó évi január 21. napján egy levél érkezett (félre érthetetlen, tisztán írott) ezímen alatt a helybeli postára, de szerencsétlenül járt annyiban, hogy felbontva, s csak tíz nap múlva jutott kezemhez.

E sértő elbánás levelemmel igazolja felszólalásomat, mert a kézbesítő lelkiismeretlen felületessége csakugyan oly hiba, melynek ma egy, holnap több, ma

*) E rovat alatti felszólalásokat díjtalanul közöljük, de a felelősség a beküldőt terheli. Szerk.

oly helyet foglal el, a mi sok tekintetben egy rangraemeli a férfival. Eltértek attól, hogy úgy értelmezzék az egyenlőséget, mint Toequeville idejében, s a nőknek sok oly feladatot osztályrészt, a mi előbb a férfiaknak volt fentartva.

Nyilvános, társadalmi és politikai agitációknál látjuk őket szerepelni s dicsékesznek vele, hogy saját eszméikkel, nemesebb törekvésekkel fogják emelni az új eszményekben annyira sivar közéletet. Az iskolában, egyetemekben, hivatalokban együtt küzdenek a férfakkal, de nyilvános helyeken másrészt, külön társalgók, női följárások és minbenféle korlátokkal zárkóznak el a férfi-világ izetlenségei elől. Előbb engedelmességek, ma már uralkodni kívánnak.

Washington miniszteriumaiban is feltűnően sok a nő. „Elhervadt, kifáradt, aggódó tekintetű tíz közül kilencez a kikkel találkozik. Miért, nem tudom. Tán az életnek van köze hozzá. A nők közül igen sok, a többség, távol van otthona, családjától. Sokaknak nincs is otthona. A boarding house-ban vendéglőben-élés nem ad otthont. Tán a családi életnek e hiánya mutatkozik arcukon. Itt az emberek, főképp azok, kik a kormányt szolgálják, idő előtt vénülnek. Ifjú nők, öreg asszonyok, kiknek kenyerök állásukhoz van köve, nem élhetnek békén, nem alhatnak nyugton, tudván, hogy a kormány szeszélyének legközelebbi változása kidobhatja őket állásukból. E bizonytalanság az, mely huszonöt éves ifjú nők arezáru négy évtized ranczait kényszeríti, a mi belopja az aggódó tekintetet szemökbe s megegyőztözi husz év fekete fürteit idő előtt. Washingtonban több szürkülő hajú ifjú és nő van, mint bármely más városban, a melyet meglátogattam. E tényt észreveszi a figyelmes idegen is.

Ez aggodalom, mely rendszeres időben sem kerüli el a hivatalnokokat, még fokozottabb mérvben vesz erőt rajtuk az elnök választásakor, midőn ha új párt kerül hatalomra, a többség rendszerint megfosztatik álsától. A Cleveland és Blaine közt folyt küzdelem utolsó napjaiban, a hivatalokban az ügymenet csaknem teljesen megakad. Aggódva kísérték a dolgok fejlődését s ha jött egy-egy hír, mely a republicanusok tervesztését jelenté, főleg a nőket lázas izgalom lepte meg s nem egy veszté el közülök eszméletét. (Folytatás következik.)

tán kevés, de holnap sok érdek, azonban mindig csak a közönségé eshetik áldozatul.

Kénytelen vagyok tehát postánk előnyösen ismert főnökéhez ez uton intézni kérésemet, hogy a hivatalos tévedés eme nemének hatását — legalább nőikkel szemben — méltányolva, a kézbesítőket a levelezimzetek pontos megfigyelésére utasítani sziveskedjék.

Nem kétlem, hogy a t. Szerkesztőség osztja abbeli nézetemet, hogy az idegen levelet, — ha már „véletlenül” felbontott is, — tiz napig „tanulmányozni” nem illik.

Ennek közzététele talán minden irányban használni fog. Egy nő.

Hírek és vegyesek.

Kinevezés. Soós László, a helybeli kir. törvényszék-nél alkalmazásban állott díjnokot, az igazságügyi miniszter ugyanazon törvényszékhez irnokká nevezte ki, megjutalmazva ezzel városunk ifjainak egyik legszorgalmasabbikát.

Bizottsági ülések. Az erdeszeti albizottság e hó 7-én (holnap) d. u. 2 órakor tartandja szakülését; egy hét múlva, e hó 14-én, d. e. 9 órakor pedig a megyei közigazgatási bizottság fogja rendes havi tanácskozásait mekezdni. Ugyan-e napon d. u. 3 órakor a bíráló választmány intézkedik azon felszólamlások felett, melyek az országgyűlési képviselő választásra jogosítottak névjegyzékére vonatkozólag hozzáintézettek. Utóbbiakra felhívjuk az érdekeltek figyelmét, hogy netalan elutasításuk esetén jogorvoslattal élni el ne mulasszák.

A Rimaszombat és vidéki nőegylet elnöksége részéről felkértek mindazok, kik a folyó hó 20-án rendezendő thea estélyre meghívót tévedésből nem kaptak s arra igényt tartanak, — jelentkezzenek ez iránt fentnevezett nőegylet elnökségénél.

A katonasorozat megyénk területén — részben eltérőleg közelebbi közlésünktől — a következő sorrendben fog megtörténni: Márczius 3-án sorozás Dobsinán, a város részére. — Márczius 5-én sorozás Rozsnyón, a város részére. 7—10. sorozás Rozsnyón a járás részére. — Márczius 14-én sorozás Jolsván, a város részére. 15—19. sorozás Jolsván a nagy-rőzei járás részére. — Márczius 21-én sorozás Nagy-Rőzén, a járás részére. — Április 1—6-án sorozás Rimaszombatban a járás részére. — Április 12—16. sorozás Rimaszombatban a Rimaszócsei járás részére. — Április 18-án sorozás Rimaszombat városa részére. — Április 20—25. sorozás Tornallyán a járás részére. — A sorozó bizottság tagjai névsora legközelebbi számunkban fog közöltetni.

Füst által megfojtva találtak mult hó 29-én városunk „sereg” nevű részének egyik lakóját, az öreg Kiacsánnét, ki lefekvés előtt egy fazék szenet állított maga mellé, hogy a mellett melegedjék. Valószínű, hogy belsőleg is használt valami melegítőt, s tán többet a keltetnél, mert oly mélyen elaludt, hogy a fazék körül tüzet fogott ruhadarabok füstje nem bírta felébreszteni. Elteltlen hulláját más napon reggel szállították a kórház halottas kamarájába.

Elmebetegség. Miserák Andrásné, helybeli lakos születésű egy idő óta elveszett újszülöttek után kutatott, azzal tipelődvé, hogy azokat neki meg kell találnia. E rögeszme, taplalva nem eséklyé iszákossági hajlamok által, majdnem halálát okozta mult hó 30-án. A Rimában kereste elvesztettjeit, s ha egy rendőr véletlenül reá találva a töredező jégdarabok közül ki nem menti, saját erejével aligha szárazra jut. Most kórházban ápolhatik. — Csendes tébolya — mint értesültünk — nem gyógyíthatatlan.

Dr. László Mihály budapesti nyilvános tan- és neve mintézetében február 2-án fényes Deák-ünnepélyt tartott. Fröhlich Frigyes VIII. o. t. nyitotta meg az ünnepélyt „Deák élete” című maga szerkesztette felolvasással, melyet igen megtapsoltak. Ezután Becker János VIII. és Becker Antal VII. o. t. nagy terszést arattak zongora játékaikkal. — Több szép szavalat volt köztük a legjobb Becker János VIII. és Hódossy Gedeon VIII. osztályú tanulók. — „Deák Emlékezetét” szépen változta báró Lulzenszky Henrik VIII. o. t. nagy tetszéssel fogadott értekezésében. — Pufits Lajos VI. o. t. szépen játszott magyar dépdalokat cimbalmon. — Az ünnepélyről a közönség nagy megelégedéssel távozott. Egy o s g y á n i.

Gyermekszínház. Ha az evang. leányiskola által, Jenes Jolán és Stiernberg Katinka tanítónő kisasszonyok rendezése mellett tartott szinelőadások sikerét a mindinkább fokozó érdeklődésből lehet megítélni: ugy a f. hó 2-án este a leányiskola szokott helyiségében megtartott legutóbbi, számszerint a harmadik szinelőadás rendkívül sikerültnek mondható. Ez iránt ugyanis az érdeklődés oly mérvű volt, hogy a százharmincz belépti jegy negyed órával az előadás előtt mind elkelt s a közönség még mindig özönlött; minélfogva sokan már csak számfeletti helyhez jutottak s még többen voltak olyanok, a kik — fájdalom — visszatérni kénytelenítettek. Az ekként a szó szoros értelmében „zsufolt ház” előtt a következő műsor tárukt fel: I. Tündérek bucsuja az ó-évtől. Személyek: Ó-év szelleme Honéczy Irma. Új-év szelleme Szalontay Giza. Jó szellem Plauka Mari, Tavasz-tündér Szabó Erzsike, Nyár-tündér Köhn Gizella. Ősz-tündér Khon Irma, Tél-tündér Prunyi Jolán. Tündérek Danielisz Etelka, Jenes Kamilla. Instítórisz Anna, Dickmann Margit, Glauf Anna. II. A gy e r m e k. Endrődy Sándortól. Szavalja: Esztergály Sarolta. III. Előképek I. Az első esárda s. Személyesítik: István J. Tatár J. Seidner J. Jesko P. Kozlay R. 2. Jakó bába. Személyesítik: Sável L. Dickman M. Győry J. Braun J. Instítórisz A. — 3. A cigány sátorban. Személyesítik: Rohács K. Schönfeld E. Steiner B. Plauko Margit, Rauch L. Seidner J. Kozlay R. — 4. A biztos gyógyszer. Személyek: Keresztyné Esztergály Sarolta, Lenke és Olga leányai, Danélisz Etelka és Stiglitz Juliska, Anna és Linka barátok Zachar Mariska és Seszták Vilma. A kellemes hangléttel kísért értelmes párbeszéd, a gondosan betanított szép dallamok, a bátor szavalat mind igen kedves meglepetésben részesíté a hálás közönséget. De a tetszés valóságos bámulattá fokozódott különösen az előképek látára, melyek közül kivált a Jakó bába, igazán, álomszerű angyali látomány volt. Ugy az élethűen alapított eső portozatok, valamint a gyönyörű jelmezek méltán dícsérték Jenes Jolán és Stiernberg Katinka fáradságtalan rendezőket s készséges segédjüket Benkó János főgymnasiumi rajztanárt. De különösen kiemelendő még az is, hogy az öltözékek a szülők költsége nélkül szereztettek be

s a növendékek közreműködésével a rendező tanítónők által készítették. Az előadás végeztével a kis műkedvelők özv. Nagy-Zatrogth Julia, Dickmann Arminné, Győri Kálmánné Sarkány Imréné és Plauko Juli kisasszony urnök szíveséből süteményt és gyümölcseselt megvendégeltetvén: vig tánczra perdültek. Peldájukat a felnőttek is csakhamar követték a mindenki által dícsért jökevény, feszelen mulatságnak csak éjfél utáni 2 óra felé szakadt vége. Az anyagi eredmény is minden várakozást felülmulott a mennyiség a bevétel 57 frt 50 krt tett, melyből levonván a költséget 20 frt 29 krt, tiszta jövedelemül 37 frt 21 krt maradt, mely összeg a taneszközök szaporítására lesz fordítandó. — A kimutatott tiszta jövedelemhez felülfizetéseikkel a következők járultak: Pongrácz Pál 1 frt 60 krt. Hamaliár Károly 1 frt 20 krt. Instítórisz Endre 1 frt 20 krt. özv. Kovács Fereczné 1 frt. özv. Biró Lászlóné 1 frt. Stech Kálmán 1 frt. Miskolezi István 70 krt. Raisz Miksáné 40 krt. Lászka Józsefné 40 krt. Kern Adolf 40 krt. Szügyi Zsigmond 20 krt. Folyami Kálmán 20 krt. N. N. 10 krt. Jedlovzski Sámuelné 10 krt. Fogadják a rendezők meleg köszönetét.

Farsangi hírek. A rimaszombati iparos segédek önképző- és segélyező-egylete ma este tartja — mint tudjuk — negyedik nyilvános téli tánczvizalmát. Örömmel hívjuk fel ez estélyre az érdeklődő t. közönség becses figyelmét annál inkább, mert úgy értesültünk, hogy a rendezőség vendégei kényelméről, kellemes szórakoztatásáról minden tekintetben gondoskodott.

A tamásfali előjáróság e hó 13-án, mához egy hétre tart nyilvános tánczmulatságot, mint már említeni alkalmunk volt. fele részben az ottani ovoda s fele részben a G. M. K. E. javára. értesülésünk alapján e vizalumnak szép erkölcsi és anyagi hasznót jósolhatunk, mert úgy tudjuk, hogy közönségünk érdeklődése már eddigelé is sok felől nyilvánult, mit a népszerű czélnak kell nagyobb részben tulajdonítanunk, de hogy Dankó Ernő helybeli zenésznök társaságának közreműködése még inkább reveli, azt annál szívesebben elismerjük, mert közreműködésük valóban áldozat leend.

Rimabrézón, az egykori „Kishont” központján, e hó 19-ik napjának estelén fognak találkozni adni — a mint bizalommal reméljük — e vidék mindazon lakói, kik a vizalom idejét egy nemes, mindnyájunk által előszeretettel ápoltt czél érdekében kellemessé s egyuttal szellemileg és anyagilag gyümölcsözővé tenni óhajtják.. Nyilvános tánczvizalom lesz e napon Rimabrézón, a „Gönnörmegei magyar közművelődési egyesület” nyustyai köre javára, s így általában azon czél érdekében, mely ez idő szerint, minden őszintén magyarul érző hazafi előtt bizonytal ismeretes. Hogy e tánczvizalom minden igényeket kielégíteni fog, arról a rendezőség, melynek sorában kivétel nélkül nagyrabecsült nevekkel találkozunk, sokkal több kezességet nyújt, mintsem ne lehetnk, hogy a feljük irányuló rokonszenv e vizalom tömeges látogatottságában fog keresni kifejezést. — De nem hagyhatjuk említés nélkül azt, miszerint a vidéki vendégek kényelméről a rendezőség minden körülmények közt gondoskodni fog, mire nézve csupán annyi lenne kívánatos, hogy a szükségeseit iránt legalább egy nappal előzetesen értesítessék. Tájékozás végett közöljük a rendezőség tagjainak névsorát, hogy ezzel e vizalom iránti érdeklődést már most jelezhessék. Balbizottsági elnök Fáy Gyula, választmányi- s balbizottsági tagok: Adriányi Ernő, Glózer János, Korony Gyula, Király István, Kubinyi Kálmán, Malatinszky Frigyes, id. Molnár Gusztáv, Soltz Miksa, dr. Sailer Károly, Birstingel Aurél, Glózer Jenő, Kostenszky Pál, Koltay Agost, Pátiy Vilmos, Rösch Frigyes, Rőzei Daniel, Svelta Lajos, Szomor Károly, Tomanóczy Desző. Hly rendezőség működéséhez, ismerve megyénk mindkét nemű jelesének fogékonyságát a jó és szép iránt, különösen pedig hazafias érzületét, méltán fűzhetünk hozzá szép reményeket.

A jánosi dal- és olvasó-egylet a helyi iskola javára s annak termeiben e hó 20-ik napján tartja évek óta tág körben népszerű tánczvizalmát. A ki Jánosi és vidéke tősgyökeres magyar lakóinak, különösen földműveléssel foglalkozó részét közelebbről ismerni akarja, azt ily mulatságok alkalmával teheti legsikeresebben, a mikor szeretetreméltósága tán még ellenségeivel is meg tudná kedveltetni a magyarisítást, melynek bár nem zajos, de annál tevékenyebb egyik munkása a nevezett daleylet is. Őszintén óhajtjuk, hogy e község példája évente tovább hódítson, építsen iskolát, szervezzen életerős egyletet a jó erkölcsök apóllására, közhasznu ismeretek terjesztése végett. — Meg vagyunk győződve arról, hogy ilyen törekvés iránt mindenki rokonszenvvel viseltetik, s ettől a közönség nem vonja meg támogatását.

A nagy-rőzei műkedvelő társaság ma tánczvizalmát, két hét múlva, e hó 19-én, tohóczestélyt tart. Reméljük, hogy e két mulatság minden tekintetben kielégítendi a hozzá fűzött várakozást. — Lefolyásukról, ha értesítettni fogunk róla, még talán megemlékezünk.

A kokovai vadásztársaság megyénk közművelődési egyesülete javára e hó 12. napján tartja tánczvizalmát.

A Rimaszombat és vidék nőegylete e hó 20-án thea estélyt tart, — bizonytal ama sikerülmi szokott estélyek egyikét, melyek arról híresek, hogy a mi emberi alakban szép, jó és kellemes, ott egy kiválóan díszes társaságban együtt találhatók. — Ezért nem is meglepő, ha közönségünk, helyben és közel s távol vidékről nagyobb mérvű érdeklődést tanusit ez estély iránt, mely eltekintve általános érdekü czéljától, a jótékonyág gyakorlásától, még arra is lenne hivatva, hogy társadalmunk — jobbjaait egy rég óhajtott eszmének, a közös czélra törekvő egyesülésnek apostolaiul nyerje meg.

Hivatalos közlemények.

A miskolczi kereskedelmi- és iparkamarától.

Értesítés.

34. sz. — A bicsi gabona- és liszt tőzsdén érvényes üzleti szokásokon f. év elején több rendbeli fontos módosítások történtek, melyek legfőképen a zabkötésekre vonatkoznak.

Midőn e körülményre a t. kereskedő közönséget figyelemztetjük, megemlítjük, hogy a vonatkozott határozományok irodánkban betekintheők.

Miskolczon, 1887. január hó 31.

Radvány István, elnök. Dr. Kovács Gyula, titkár.

Szepesvármegye alispánjától.]

587. sz. — Tekintetes alispáni hivatal! Szepesmegye némely községében uralgott cholera járvány teljesen megszűnvn, a megye egész területe a központi járványbizottság által vézmentesnek kijelentetett, és a járvány idején fennállott vásári tilalom feloldatott. — Miről tudomás és közhírretétel végett a tekintes alispáni hivatalt értesíteni van szerencsém.

Kelt Lőcsén, 1887. évi január hó 17-én.

Korponay, s. k. kir. tanácsos alispán.

Liptómege alispáni hivatalától.

278. sz. — Tekintetes alispáni hivatal! Rimaszombat. A cholera járvány megyém területén végleg megszűnt, van szerencsém a társ hivatalt kivalatos tisztelettel értesiteni-miszerint a megyém területén ideiglenesen a járvány tartamára eltiltott országos vásárok ezental akadálytalanul megfognak tartatni, s kérem egyuttal a társ hivatalt, miszerint azt megyéje területén közhírre tenni sziveskedjék.

Szentmiklós 1887. január hó 12-én.

Az alispán helyett Palugyai, s. k. főjegyző.

Felelős szerkesztő: RÁBELY MIKLÓS.

Nyilt-tér*)

Egy kitünő tyúkszemser. melyre olvasóink figyelmét felhívjuk. Az egész világ azt állítja, hogy nem létezik oly szer, mely által a tyúkszemek gyökerestül kiirthatók lennének. Ezen állítás csakugyan mindaddig jogosult volt, míg Meissner gyógyszerész mult 1886. évi tavasz elején az oly rövid idő alatt nagy hirre kapott tyúkszemtapaszát fel nem találta, mely által, a mint már mi is előbbi lapokban e helyen említettük, esodálatraméltó, eredmények éretnek el. Halljuk különben két, tyúkszemeken szenvedők itéletét saját szavaikkal, kik a sikeren kételkedtek és kiknek a tapaszt azon megjegyzéssel küldetett, hogy csak teljes siker esetén fizetendő, mi a megrendelesből is kiténik.

I. Levelező-lap. Tisztelettel kérem a Meissner gyógyszerész-féle tyúkszemtapaszt azonnal megküldeni s ha használni fog, nemcsak az ára fog megküldetni, hanem nagy kelendőségre fog szert tenni. Német-Sztamora, 1886. decz. 18. — Csiki Lajos, s. k. körjegyző.

14 nap után postautalvány 1 frt 15 krról.

Miután a tyúkszemtapasza csakugyan kitünőleg használt, árát tisztelettel küldöm. — N.-Sztamora, 1887. január 4. — Csiki Lajos s. k.

II. Levelező-lap: Sziveskedjék részemre egy m a k a e s tyúkszem kiirtásához elegendő tapaszt és használati utasítást küldeni. Siker esetén az árát utalványon kész leszek. — Ócsöd, 1886. decz. 20-án. — Győry Imre, s. k.

11 nappal később postautalvány 1 frt 50 krról.

A küldött tapaszt a várt sikert eredményezvén, annak értékét köszönettel itt utalványozom. Győry Imre, s. k.

Ezen és számtalan elismerési okiratok eredetiben mindenki által a Meissner gyógyszerész-féle központi szétküldés raktárban Pécssett megtekintheők és kinyilatkoztatik, hogy ha bárki képes lenne bebizonyítani, hogy a fent szóról-szóra lemasolt elismerési okiratok, mint az épen a tyúkszemszereknél előfordulni szokott, hamisak lennének, rokonoktól származnának vagy ismerősök és barátoktól szivességből a raktárnak rendelkezésére boesajttak volna, 1000 db cs. királyi arany fizetetik ki a Meissner gyógyszerész-féle központi szétküldési raktár által.

Ily nyilt sz a v a k hitelt érdemelnek.

Ezen tapaszt kapható a gyógyszerészeknél és hirneves kereskedéseknél. — Vidékre naponta szétküldés postán a Meissner gyógyszerész-féle központi szétküldési raktár által Pécssett, moór-uteza.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Magán-hirdetések.

Tudomásul.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy

vendéglőmben

a nap bármely szakában friss márcziusi tonna-sör, ugyszintén pestli és kassai tormás-virslí a legjutányosabb áron mindig kapható.

Ez alkalommal felemlitem, hogy ma, az iparos ifjak tánczvizalma alkalmával — az éjféli szün-órakor — vendéglőmben mindenféle sültnek az adagja 20 kron lesz kapható, a melyhez a n. é. közönséget ezennel tisztelettel meghívom.

Rimaszombat, 1887. február 6.

WINTER ADOLF, vendéglős.

Hirdetmény.

7733. sz. — A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság közhírre teszi, hogy a **tornallyai Takarékpénztár** végrehajthatóan **Balog József** végrehajttat szenvedő elleni 180 frt. 80 frt. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. tszék területén levő Horka község határában fekvő a horkai 22. sztkben foglalt A 1—10. alatti beltelek, külsőség. 20 számú ház ház, és urb. erdő s legelő illetményből Balog Józsefet illető $\frac{3}{4}$ részére az árverést 807 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1887. évi február hó 17-ik napján d. e. 10 órakor Horka községben a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 % -át vagyis 80 frt 70 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett

árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1886. évi nov. hó 23-ik napján.
A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság.
Fornét, kir. tszéki elnök.

Meghívás.

A putnoki népbank mint takarékos és kölcsön-szövetkezet f. évi február 16-án d. e. 10 órakor Putnokon a „Vám” vendéglő termében tartja

évi rendes közgyűlését,

melyre a szövetkezeti tagok tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Igazgatóság és felügyelőség jelentése.
2. Mérleg és számadás jóváhagyása.
3. Alapszabályok módosítása.
4. Üzletnyeremény felosztása iránti intézkedés.

Putnok, 1887. január 27.

Az igazgatóság.

Haszonbérlet.

A felső-bátki közbirtokosság tulajdonát képező

VIZI-MALOM

folyó évi Szent-György napjától több évre haszonbérbe adatik. — A bérleti szándékozók alólírott nál bővebb felvilágosítást nyerhetnek. — Tamásfala, 1887. február hó 4.

1—2 Molnár Lajos, közb. igazgató.

Koresmabérlet.

Az aggteleki koresmáltatási-jog folyó évi május 1-től újból bérbeadandó lévén, az árverés folyó évi február 20-án délelőtt 10 órakor fog a helyszínén megtartatni. — A feltételek megtekintethetők alólírott nál Jákfalán és Aggteleken a község házában.

Jákfalán, 1887. évi január hó 20.

Ragályi Miksa, közb. igazgató.

A legjobb kávépótlék:

MANILA-VELIM

vörös dobozokban jeggyel.

Velimi világkávét

faládácskákban földtekével.

FÜGÉKÁVÉ

czukorsüveg-alakban

és a legfinomabb csokoládék, nevezetesen:

Chocolat Velim

a velimi részvénytársulat gyáraiból

PRÁGÁBAN.

Kapható minden fűszerkereskedésben.

Hirdetmény.

7734. sz. — A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság közhírrá teszi, hogy a **tornallyai takarékpénztár** végrehajtónak **Balog Julianna** és **Berecz József** végrehajtást szenvedő elleni 54 frt tökekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Horka község határában fekvő a horkai 45. sztkben A 3—16. sorsz. a. foglalt $\frac{1}{8}$ urb. telek külsőségéből Balog Juliannát illető $\frac{1}{4}$ rész jutalekára 308 frt. és a horkai 111. sztkben A 1—16. sorsz. a. foglalt $\frac{11}{48}$ urb. telekből Berecz József jogán Berecz Juliannát illető felerészére az árverést 514 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1887. évi február hó 16-ik napján d. e. 10 órakor Horka községben a község bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át vagyis a Horkai 45. sztkbeni birtokra 30 frt 80 krt. a Horkai 111 sztkbeni birtokra 51 frt 30 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1886. évi nov. hó 23-ik napján.
A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Fornét, kir. tszéki elnök

Meghívás.

A „Gömörmezei nép- és iparbank” részvényesi az 1887. évi február hó 21-én d. e. 9 órakor a „Három-Rózsa” vendéglő nagy termében tartandó

évi rendes közgyűlésre

ezennel meghívotnak.

T á r g y a k :

1. Az igazgató- és felügyelő-bizottság évi jelentése.
2. Mérleg jóváhagyása s ennek folytán az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése.
3. Az osztalék megállapítása.
4. Felügyelő-bizottság és napi biztosok választása.

Rimaszombat, 1887. február 3-án.

1—3

Az igazgatóság.

5 millió forint teljesen befizetett részvénytőke.

A „Bécsi biztosító társaság” és a „Bécsi élet- és járadék biztosító intézet”

alólírott magyarországi fiókigazgatósága által hazánk egyes főbb városaiban már kötvénykiállítási joggal felruházott főgynökségek is felállítván, tudatjuk, miszerint főgynökök:

Miskolczon: TÖRÖK ALADÁR urat.

Debreczenben: Simonffy Sámuel kir. tanácsos urat.

Aradon: Assael A. Abrahám urat.

Pozsonyban: Minályi T. E. ipar- és kereskedelmi kamarai elnök urat.

Sopronban: A soproni építő- s földhitelbank részvénytársulatot.

Temesvárott: Redl testvér urakat.

Nagy-Beeskereken: Hirtenstein és Reiner urakat.

Szegeden: Tóth Pál urat nyertük meg; felkérjük a t. biztosító közönséget, hogy ugy tűz-, jég- és szállítmányi, valamint életbiztosítási ajánlataikkal társulatunkhoz, esetleg illetékes főgynökségünkhöz fordulni és minden kívánalomnak megfelelő társaságunkat bizalommal felkeresni sziveskedjék.

Fentnevezett társulataink, míg egyrészt tekintélyes tőkéjük által is már teljes biztosítékot képesek nyújtani az elfogadott kockázatokért, másrészt előnyös díjtételei versenyképessé teszik minden eddigi hazánkban működő biztosító társulattal szemben; mitőbb az életbiztosítási üzletágban oly előnyös kombinációkat vett fel díjtáblázataiba, melyek a biztosító közönség minden várakozásainak megfelelnek.

Társulataink elvül tűzvéni ki továbbá, hogy bekövetkező szerencsétlenségek esetén a károk gyors, pontos és igazságos rendezésére lelkiismeretesen gondot fog fordítani, reméljük, miszerint a t. biztosító közönség egész bizalommal fogja felkeresni ajánlataival társaságainkat, mi pedig igyekezni fogunk az irányunkban tanusított bizalmat mindenkor teljes mértékben kiérdemelni.

Ugyanez alkalommal felkérjük végül a kör- és községi jegyzőket, néptanítókat, iparosokat, kereskedőket, valamint a kisebb birtokos urakat, kik helyben vagy vidéken társulatunktól ügynökségeket vállalni hajlandók, hogy ezek elnyerése végett levélileg hozzánk vagy a miskolczi főgynökséghez fordulni sziveskedjenek.

TISZA LÁSZLÓ, igazgató.

ÁGOSTON JÓZSEF, vezértitkár.

4—6

Gömörmeze a miskolczi főgynökség kerületébe tartozik. Rimaszombati kerületi ügynök: DICKMANN ARMIN.